

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

AZ „ELSŐ SZÉKELY HÁZI-IPARI ORSZÁGOS SZÖVETKEZET” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. KÜL-
FÖLDRE egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyetli tagok
egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.
egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova
a kéziratok, hirdetések és előzetesek küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk
Hivatalos hirdetések 100 szög minden azó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hir-
detések négyzet om. 8 fillér, többzori közlésnél 6 fillér. Nyilt-tér so. a 1 K. Dijkak
előre írtatendők. — M. kir. postatakarékpénztári csokek- és kléring 10,189. szám

Lukács László vádja.

Irtá: Kossuth Ferenc.

Az egész ország tudja, hogy 1909-ben az országot egy nagy háboru fenyegette az uralkodónak azon elhatározása következtében, hogy a harminc év előtt elfoglalt és azóta okkupálva tartott Boszniára és Hercegovinára végleg kiterjeszti uralkodói jogát.

A királynak ezt az elhatározását meghátráltatni nem lett volna módunkban; mert bár erős küzdelem után elfogadtattuk azt, hogy az uralkodói tény kihirdetésénél a magyar királyok történelmi jogára történjék hivatkozás, azért mégis az uralkodó az ő elhatározását, melyhez erősen ragaszkodott, nemcsak mint magyar király akarta foganatosítani, hanem mint osztrák császár is. Ennélfogva a magyar kormány ellenzése egy magában nem lett volna elég az elhatározás tényleges megváltoztatására és a magyar kormány legfeljebb lemondhatott volna és kormányválságot idézhetett volna elő, amikor a fegyveres ellenség a határnál állt.

Ezzel szemben fennállott az a kecsgetető remény, hogy ha a magyar nemzet és a függetlenségi párt tanuságot tesznek arról, mily erősen helyt tudnak állni a veszély pillanatában: meg fog szünni az ellenszenv a magyar nemzet kívánságainak teljesítése ellen és fel fog ébredni az a meggyőződés, hogy a magyar nemzet ereje erőt kölcsönöz a magyar király hatalmának.

E reményt nem egy körülmény tette jogosulttá abban az időben, úgy hogy nagy csalódás volt a fordulat, amely a magyar nemzeti kívánságokkal szemben beállt, amikor pedig a magyar nemzet erőteljes magatartása jelentékenyen hozzájárult az elért sikerhez.

Bármiképpen lett légyen is ez, vagyis hogy jobb volt-e, hogy úgy történt minden, ahogy történt, vagy pedig jobb lett volna-e, ha a kormány lemondván, kiütött volna a válság s a mozgósítás sem folyt volna le oly gyorsan és oly simán, mint ahogy ez megtörtént: — annyi bizonyos, hogy a nagy költségek minden körülmények közt meglettek volna és így az 1909-ik év államháztartásában meg lett volna minden körülmények közt a deficit.

E deficitnek feltárásával semmi újat sem mondott tehát Lukács.

Ennek tudatában azzal akarta sötétíteni a deficit árnyékát, hogy minden igazolás nélkül felemlíté azt, hogy a pénzügyi és a kereskedelemügyi kormányzás szintén nagy tulkiadásokat mutatott.

Mindenesetre némi pikantéria volt abban, hogy Wekerle, a magyar pénzügyek rendezője, a rendszeressé lett deficitek kiküszöbölője, egyszerre csak a deficitre dolgozó miniszter új képében állították az ország elé. E vádnak Wekerle bizonyára meg fog felelni annak idején. Én azonban nem várok a zárszámadásokra, melyeket utódom szerkesztett és amelyek még nincsenek kinyomatva. Tudom, hogy ezekből rá fogom olvasnhatni Lukácsra tulkiadásaim teljes igazolását De addig is, míg erre rákerül a sor, nem akarok úgy szerepelni a függetlenségi közvélemény előtt, mint olyan, aki a parlament budget-jogát csak akkor respektálja, amikor az ellenzéken van, de semmibe sem veszi, midőn a kormányon ül.

Röviden be fogom bizonyítani, hogy az általam eszközölt tulkiadások mind olyanok voltak, amelyeket elkerülni és előre látni (tenát a budgetbe belevenni) nem lehetett. Csak emlékzetből fogok számokat idézni, mert a kereskedelemügyi minisztériumból nem vittem magammal sem jegyzeteket, sem másolatokat. Ez nem fért volna össze jellememmel.

Ugy a vasut, mint a posta rendkívüli fejlődésben voltak 1909-ben. A szolgálat óriás mérvű növekedése okozta az előre meg nem állapítható tulkiadásokat. Így például a kisebb vasutak hálózatán az előirányozhatónál öt százalékkal nagyobb forgalom bonyolítottatott le, az államvasutaknál pedig hét és fél százalékkal nagyobb.

Igen természetes, hogy ilyen arányban kellett a lebo yolitások költségeinek is szaporodniok.

De emellett, az előre nem látható körülmények közt említésre méltó sok más tény is van. Például a közel két millióra rugó széndrágulási többlet; továbbá a szabványos szénfogyasztás átlagos egységének növekedése, mely körülbelül nyolc és fél millióra rugott, aminek főoka az év elején, az osztrák és a kassa-oderbergi vasutak vonalain beállott forgalmi akadályokból eredt szénhiány volt, továbbá oka volt a mozdonyok

elégtelessége, aminek folytán ezeket állandóan változó személyzetnek kellett vezetnie. Megemlítendők még az év egy részében történt előreláthatatlan torlódások; továbbá a vágányok elégtelessége, a kellő időben nem reperálható nagyszámu régi mozdonyok és vagonok romlása és más egyebek.

Mindez megtörtént volna, ha nem én, az évtizedes gyakorlattal bíró szakember ültem volna a kereskedelemügyi miniszter székeben, hanem maga az a bűvész Lukács, aki 116 millióval többlet fog költeni 1911-ben, mint amennyit mi költöttünk 1909-ben, emellett az adókat nem fogja emelni, új jövedelmi forrásokat nem fog megnyitni és mégis az 1909. évi 137 millió deficitből ötvenezer korona többletet fog varázsolni.

Ily varázsló tehetséggel nem csoda, hogy belőlünk, fehér emberekből, négereket akart csinálni Lukács azzal, hogy jól befeketített. Csak hogy Lukács „prudens et circumpectus”; megmondta előre, hogy az ötvenezer korona többlet „papiroson” van. Erre nagyot éljenzett az őt meg nem értő munkapárt. Lukács pedig hidegen és idegesen ismételte a szót: „papiroson — papiroson”.

— **A tömeggondnok.** A tömeggondnok az az ügyvéd, a kit valamely csőd lebonyolítására rendel ki a bíróság. Minthogy pedig egy csőd rendszerint sok dolgot ad, az ügyvéd szempontjából, a ki a csőd vagyomból mindenekelőtt a maga költségeinek és munkadíjának megtérítését követelheti, a tömeggondnok-ság természetesen legtöbbszire igen jövedelmező foglalkozás s ezért érthető, hogy erre a tisztségre igen szívesen vállalkoznak az ügyvédek. Annál több jogosult panasz hangzik föl azonban a hitelezők részéről a miatt, hogy a csődeljárás nálunk oly lassu és költséges, hogy mire a csőd befejeződik, a tömeggondnok költségei igen gyakran az egész csődvagyont fölemesztik s a hitelezőknek nem jut semmi. Természetesen ez csak akkor történik, ha kivételesen olyan ügyvéd kezébe jut a csőd lebonyolítása, a ki kellően tudja értékelni a maga munkáját — a költségek fölszámításánál. A bécsi hitelezők egyesülete most egy ilyen esetet hoz nyilvánosságra, a mely igen furcsán jellemzi a csődeljárást. Az eset a következő:

Strasser Vilmos kisújszállási kereskedő 1908-ban jutott csődbe. A csődvagyon értékesítése után 17.861 korona maradt, melyből a csődtömeggondnok, Fekete Lajos dr. kisújszállási ügyvéd, költségei és mun-

kadijai címén kerek 16.000 koronát követel és csak 1861 koronát hajlandó fölosztás céljából a hitelezőknek átengedni, a kik összesen 125 ezer korona erejéig vannak érdekelve. A tömeggondnok költségjegyzéke 13.109 korona összeggel zárul, a melyet 16.000 koronára kerekített ki, hogy a csőd teljes befejezéséig még esetleg felmerülő díjai is fedezve legyenek. A költségjegyzékben többek közt a tömeggondnok minden egyes levélért, a melyet a csődügyben irt, 8 koronát, a leltár-fölvételi díj fejében naponként 60 koronát számít föl. Érdekesek a költségjegyzék következő tételei is: a bolthelyiség szellőztetése és egérfogók föllállítása 50 korona, munkadíj a fölszámolási tárgyalásnál 1180 korona, tanácskozás a csődbiztossal 100 K, újabb szellőztetés és az egérfogók kiürítése 50 K, az üzlethelyiségbe macskák beállítására 50 K, az adósokhoz 100 levél írása 800 korona, újabb 71 levél 213 korona, egérfogók kitisztítása és egy seprű beszerzése 50 K, jelentés a csődválasztmányhoz 300 korona, újabb egérfogók föllállítása 50 K, az egérfogók ismételt kitisztítása 50 K, az üzlet fölnyitása 50 K, értekezés a vagyonbukottal 100 K, ismételt szellőztetés 50 K, az egérfogók tisztítása 50 K, az üzlet fölnyitása 50 K, ismételt fölnyitás 50 K (ez a tétel mindig 50—50 koronával meg vagy hatszor fordul elő), az üzlet vételárának hitelesítésére 50 K, jelentés a csődválasztmányhoz 280 K, újabb jelentés 150 K, „szakadó esőben az árverés nem volt megtartható” 100 K, egy nyugta fogalmazása 25 K, a számadások egybeállítására 250 K, jelentés a választmányhoz 150 K, újabb jelentés 80 K, a számadások újból való összeállítására 120 K, jelentés a csődbiztoshoz 100 K, jelen költségjegyzék szerkesztése 100 korona stb.

A költségjegyzék szerkesztéséért fölszámított 100 koronát mindenestre megérdemli a tömeggondnok, a ki oly körültkintő tudott lenni a munkája elvégzésénél. De érthetőnek tartjuk a hitelezők följajdulását is, a midőn látják, hogy a bolti egerek kipusztítása mint emésztette fel követelésük tulnyomó részét.

Betűsoros jegyzéke

azon családoknak, amelyekre a Széki gróf Teleki nemzetség marosvásárhelyi levéltárában 1711—1867. évig hiteles leszármazási adatok őriztetnek. Összegyűjtötte: ifj. Biás István levéltáros. (Folytatás.)

Hadházi, Hajdó nagyernyei, Hajdu, Hajdu illyei, Hajdu marosvásárhelyi, Hajdu alias Szabó, Halász, Halmágyi, Halmágyi étfalvi, Halmágyi marosvásárhelyi, Haller hallerkői vagy hallersteini gróf, báró és nemes, Halykul borbándi, Harinnai, Harinnai nagyidai, Harinnay tancsi, Harkó vajai, Haroklyáni, Harsányi, Harsányi galambodi, Hatvani, Hatfaludy hatsmannsdorfi, Hatsmandorf, Havadi, Hegedüs, Hegedüs kaáli, Helmecczi, Hegyesi, Hegyesi borosjenői, Heis, Heisz, Heisz küsmödi, Henter,

Henter egrespataki, Henter sepsiszentiványi báró és nemes, Hentzes, Herczeg, Herczegszőlősi alias Szőlősi sárdi, Héthársi, Hodor kézdívásárhelyi, Hollósi verespataki, Horányi, Horváth, Horváth bedei, Horváth breznoviai vagy breznoviai és brezoviczai, Horváth buzásbesenyői, Horváth gelencei, Horváth gerendkereszturi, Horváth ilenczfalvi, Horváth krasznaszentmihályfalvi, Horváth magyarzsákodi, Horváth nagyrécei, Horváth nagyváradi, P. Horváth széplaki, Horváth ucsai, Hosszu, Hosszu dési, Hunyadi, Huszár, Huszár brenhidai, Huszár kövesdi báró, Huszti.

Ibarrá gróf, Illyei, Illyés, Illyés kidei, Illyefalvi, Imecsfalvi, Incze, Inczedy nagyváradi báró és nemes, Irényi irényi, Irinyi, Irsai, Isák, István, Istvánfi, Istvánffy, Iszlai iszlai.

Jakab, Jakab kisdobai, Jakab közeplaki, Jakabházy szentábrahám, Jankó, Jankó sepsiszentiványi, Jancsó gidófalvi, Jancsó kézdívásárhelyi, Jábróczy jábródi, Jánosi, Jánosi buzaházi, Jánosi hodosi, Jánosy kispágyi, Jánosfalvi, Jármí, Jármí ádámosi, Jármí magyardellői, Jeddi, Jenei debreczeni, Jenei iszlai, Jenei alias Szabó, Jódi, Jósa, Jósika brancskai báró és nemes, Josinczy báró, Juba.

Kabós magyargyermonostori, Kacsó selyei, Kakucsai felsőkápolnai, Kali, Kali petki, Karacsay, Kanyaró, Kanyó, Kapusi, Kapi kapivári, Kaszai, Katona, Katona sárosberkeszi, Kádár, Kádár dési, Káli, Kállai ráczfehértói, Kállay, Kálnoki kálnoki és köröspataki gróf és nemes, Károli, Károlyi, Károlyi nagykárolyi gróf, Káros, Kászon, Kászon alias Bornemisza, Kávási, Keczelei, Kelemen, Kemény magyargyermonostori gróf, báró és nemes, Kende, Kende kölesi, Kendeffy malomvízi gróf és nemes, Kenderessy, Kenéz, Kerekes, Kerekes kiskereki, Kerekes vásárhelyi, Kereső kissolyosi, Kerestély, Kerestély iszlai, Kerestély marosjára, Keresztes alias Sárpataki várhegyi gróf, Keresztes, Keresztesi nyáradgálfalvi, Kereszturi, Keresztury kereszturi és berekereszturi, Keserü, Keserü borosjenői, Keszei magyaróvári, Ketsey, Kifor, Kifor kisberszói, Kilyén, Király, Király iszlai, Király koronkai, Kis, Kis alias Bakó, Kis alias Komor, Kis csikfalvi, Kis mikházi, Kis alias Lukács sámsondi, Kis szabédi, Kis alias Tamási, Kis alias Török, Kis alias Tunyogi, Kis vadadi, Kismariai, Kispál, Kmita kolozsvári, Kocsis márkosfaivi, Koczán iszlai, Koczán v. Koczány, Koczány csikfalvi, Koczány légeni, Kodok körispataki, Kója, Kolcsár, Kollatovich, Kolosi köblösi, Kolosvári, Kolozsvári, Kolosvári alias Tordai, Kólya horváthi, Kólya széplaki, Kolumbán olasztelki, Komáromi, Komáromi belényesi, Komjátszegi, Komor, Komor alias Kis, Komornyik, Komornyik asszonyvásári, Koncz, Koncz bazédi, Koncz lórinczrévi, Konrád sárfalvi, Konta, Koppándi, Korda borosjenői gróf és nemes, Kóré, Kóris, Kornis gönczruszkai gróf és nemes, Kornis tótváradgyai, Koródi, Koródi asszonyvásári, Korondi, Kotsis, Kovács, Kovács, Kovács abódi, Kovács ehedi, Kovács illyei, Kovács, Kendői, Kovács kovácsnai, Kovács mezőbándi, Kovács

mikházi, Kovács zoványi, Kovács felfalvi, Kovátsi, Kozoli kozolyai, Kozma, Kökösi kökösi, Kölcsey, Kömives, Könczey karatnai, Könyves váradi, Körispataki, Körösy, Körtvélyesi diószegi, Kövári, Kövendi, Kövendi ajkai, Kövendi vadadi, Kövesdi, Krakai, Krakai esztelneki, Krausz gróf, Kriscsóri, Kun, Kun csapói és karánsebesi, Kun füredi, Kun kaáli, Kuun osdolai gróf és nemes, Kustós.

Ladányi, Lajos, László, László gyermeköremetei, Lázár, Lázár gyalakuti és szárhegyi gróf, Lengyel, Lészay, Lévai, Losonci, Losonci angyalosi, Lő vagy Lövé, Lőcsei nagygyőri, Lőrinczi kaáli, Lőrinczi májai, Lövétei, Luczai, Luka alias Nagyszegi, Lukács borosnyai, Lukács demsusi, Lukács alias Fábán, Lukács alias Kis sámsondi, Lukácsfy bikfalvi, Lukáts, Lukátsi. Folyt. köv.

— Kossuth Ferenc nyilatkozata.

Valami tréfás kedvű, vagy nagyon megszorult hirkövés a mult napokban világra eresztett egy állítólag bécsi eredetű mesét, mely aztán a budapesti újságokból visszavándorolt a bécsi újságokba. Arról szolt az újból szopott „szenzáció“, hogy Kossuth Ferenc — az ellenfelei bánásmódja miatt — fenyegetőzött, hogy kivándorol Magyarországból. A „Neues Wiener Journal“ most megkérdezte magát Kossuth Ferencet, aki így cöfolta meg a teljesen valótlan híresztelést:

— Ez a hir mese. Egyáltalában, ha egy ilyen nyilatkozatot, mint fenyegetést fogadnának, akkor megállapíthatom, hogy egész életemben sohasem fenyegetőztem. Egyébként azt találok, hogy *szegény hazám helyzete olyan, hogy szüksége van mindenkinek odaadó tevékenységére, akik csak tanultak és tapasztaltak. Szüksége van tehát az én munkámra is, bármily szerényen itélem azt meg.* Ismert tény, hogy az országban jelenleg bizonyos természetellenes politikai apáthia uralkodik. Ennek véget vetni a mi feladatunk már csak azért is, mert Magyarország ellenségeinek száma folytonosan növekedik és ezek egy teljesen az apáthiának áldozatul esett nemzettel szemben könnyen győzhetnek. Feladatunk továbbá az, hogy következetesen ragaszkodjunk azokhoz a törekvéseinkhez, melyekkel az ország előbb vagy utóbb önállóságának és függetlenségének kiépítéséhez juthat. Az erre irányuló munkában vigyázunk kell arra, hogy ne történjenek ballépések és kisiklások, nehogy hosszú évek munkája veszélybe kerüljön és ismét visszajussunk oda, ahol az elmúlt években állottunk. Egyszóval úgy érzem, hogy nemzetemmel szemben kötelességeim vannak, melyeket teljesíteni fogok, ámbar képességeimet és erőmet semmiképpen nem becsülöm tul.

— Biztosító kötelezettsége.

Ha a biztosító a lejárati és tüzeset után kifizetett biztosítási díjat elfogadja, a díjkötelezvényt kiadja és a tüzeset után, midőn a késedelem előtte ismeretes volt, a kárbeesést is fogadatosította: ezzel a biztosítási szerződés megszakítás nélküli fentartásának adott kifejezést és a kárt megteríteni köteles. (Curia 566/910.)

HIREK.

— **A képviselőház szombaton ülést tart, hogy az igazságügyi bizottságnak a polgári perrendtartásról szóló jelentését átvegye.** A törvényjavaslat tárgyalása november közepére várható.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szatmári Ferenc szavai állami elemi iskolai tanítót az abásfalvi állami elemi iskolához eddigi minőségében áthelyezte.

— **Gyászmise a kalocsai érsekért.** Székelyudvarhelyt a plebánia templomban hétfőn fel 8 órakor az elhunyt kalocsai érsekért gyászmisét szolgáltak. Az istentiszteletet Gróf Mikes János főesperes tartotta Szabó János pap-tanár és Tódor László segédlelkész segédletével. Várossy Gyula érsek holttestét a kalocsai érseki palotában vasárnap este balzsamozták be. Az elhunyt érsek temetése ma (csütörtökön) délelőtt nyolc órakor lesz. X. Pius pápa a következő táviratot küldötte Kalocsára:

Öszentsége a legnagyobb fájdalommal fogadta a Várossy Gyula kalocsai érsek haláláról szóló hirt és az elhunyt lelke üdvéért könyörögve, a pásztorától megfosztott káptalannak, klérusnak és híveknek a menyeeiek segítségét kérve, apostoli áldását küldi.

Mery del Val, biboros.

— **Halotti imák, emlékek és temetési beszédek.** Közreadta Bod Károly ref. lelkész és nyug. tanár édes atyja emlékére. A 172 oldalas kötetben: Halotti imák, Emlék-beszédek és Temetési beszédek vannak külön-külön csoportokban. A lélekemelő imák, magvas emlékbeszédek és megható temetési beszédek általános elismerésben részesültek. Míg a csekély készlet tart — kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

— **A hölgyek mozgalma a drágaság enyhítésére.** Fogaras város hölgyeinek a drágaság ellen megindított akciója már is nagy sikerrel járt. Mint a „Fogaras és vidéke“ írja: az elmúlt péniceken hasonlíthatlanul olcsóbb volt minden a piacon. A mozgalom élén Kiss Árpád rendőrkapitány és Halmy Gyula állanak. Nálunk sem ártana a fogarasihoz hasonló piaci árszabályozás.

— **Elköltözött körorvos.** A szentegyházásfalvi kör ismét orvos nélkül maradt. Dr. Burnáz Imre eddigi kör- és furdörvos, állásáról lemondott és lakását Székelyudvarhelyre, a Szabó Albert kir. közjegyzőtől megvásárolt saját házába helyezte át, ahol magán orvosi gyakorlatot fog folytatni. A közkedveltségnek örvendett kör- és furdörvos tisztelőre, nagyszabásu bucsu bankettet rendeztek szombaton a Boross Domokos jóhírű vendéglőjében Szentegyházásfaluban. Vasárnap pedig érzékeny bucsut vett a község lakossága is a közszeretben állott orvostól.

— **Magyar szóló Nagyszébenben.** Simkovits József okleveles tánc-tanítót Székelyudvarhelyt mindenki ismeri, sőt — bátran elmondhatjuk — kedveli is annyira, hogy egy pár szezonon át közönségünk valósággal hiányt érezte. De nem ezt akarjuk most szóvá tenni. Egyéből emlékezzünk meg, ami Simkovits József tánc-tanítót az eddig ismert előnyös oldalaitól elkintve, minden hazafiasan

gondolkodó emerral még jobban megkedvelteti. Nagyszébenben ugyanis e hó 5-én tánciskolai vizsgabált tart e derék táncmester és a 14 pontból álló táncvizsgai „Sorrend“-jét: a „Magyar szóló“-val nyitja meg, a melyet Metcz Sándor, Geszthi Nelli, Stotter Endre, Rasser Erzsike lejtenek. Majd a 3-ik pontot „Magyar nemzeti négyes“ foglalja el. Ezt Ursu Simon, Imberus Margit, Glodean Tivadar, Kallingsz Viktoria, Simtion János, Sándor Etelka, Petrisor Aurél, Hentes Viktoria lejtik. A 6. és 7-ik pont sem kevésbé érdemes a megemlítésre. A „Palotás“-t és „Körmagyar“-t az összes növendékek fogják lejteti. Nem akarunk bővebb kommentárt fűzni Simkovits József tánc-tanító nagyszébeni működéséhez, annyi azonban tény, hogy a magyar nemzeti kultúrának feltétlenül szolgálatot tesz a szász nemzetiségű metropolisban. — Itt említjük meg, hogy Simkovits tánc-tanító közelebbről Székelyudvarhelyre érkezik és előkészíti tervezett táncanfolyamát. Sokan várják! Szívesen fogadják.

— **Nincs vállalkozó.** E címmel mult számunkban megjelent hírnkre a következő sorokat vettük:

Tek. Szerkesztő Ur!

A „Székely-Udvarhely“ vasárnapi számában a „Hirek“ között kimagasló „Nincs vállalkozó!“ kezdetű tudósításra a megjegyzésem a következő:

Vállalkozó van elég, sőt — ha jól szétnézünk — talán több, mint jelenleg építető, csak az a baj, hogy az államépítészeti hivatal áraival lehetetlen kijönni.

Tessék az államépítészeti hivatalnak más árat csinálni s akkor kap vállalkozót eleget, mert olyan árat mellett képtelenség megcsinálni! Különbem nem ez az első eredménytelen árlejtés!

Ilyen alapon tényleg nincs vállalkozó s nem is lesz!

Maradtam a Tekintetes Szerkesztő urnak

tisztelettel:
egy „Építész.“

— **Állatdíjazások.** Csikvármegye Gazdasági Egyesülete e hó 14-én Taploczán, 15-én Csátoszezen, 16-án Jenőfalván állatdíjazást tart. Díjaznak egy és két éves üszöket, borjas teheneket, sertéseket (első sorban malacos kocákat, ezek hiányában nevelt süldöket és süldő kocákat); a községi kanok gondozói lözt pedig érdemük szerint 40 K jutalmat osztanak szét. Díjazásra csakis csikvármegyei gazdák jelentkezhetnek magyar erdélyi fajtahoz tartozó állataikkal Sertéseknél ugyanazon minőség mellett a mangalicák a nyugatiakkal szemben első sorban díjazatnak

* **A székelyek alkotmányának története,** különösen a XVI. és XVII. században. Irta: Dr. Konner János. Németből fordította: Balásy Dénes fővárosi tanár. Ára 4 K. Rendkívül érdekes, a székelység legsajátabb ügyeit tárgyzó mű, mely 408 oldalas, vasos kötetben a székelyek ösfoglalását, a Székek fejlődését, feladatát, kapitányait, a dúlló vagy szolgabíró (székbíró), a főkirálybíró, az esküdteteket vagy székülöket, a jegyzőt vagy notáriust, a falut vagy községet, a rendeket a Székelyföldön (A három rend, A földönlakók, Székely támad, Székely bánja vára 1562, A darabontok, A két első rend helyzete, löfök, A primorok vagy főnépek, Nemesek, jobbágyok, zsellé-

rek), a székelyek hadi szolgálatait, a hadi terhek felosztását a rendek között, mustárk vagy hadi szemléket, a prásidium vagy határőrséget, a székelyek adózását, az egyenlő megterhelés korszakát 1562-től 1601-ig, a rendes közterhektől való megszabadulás korszakát 1601-től 1657-ig, hadi adót, török adót fizetnek a székelyek is, 1657—1601-ig, a székelyek birtok- és örökösödési jogát, a székelyek sóhordási jogát nagy tudással, kitűnő fordításban tárgyalja. Új nyomokon jár. Kiváló forrásmunka, gazdag adatokkal. Kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

— **Ekésett felfedező orvos-professzor.** Fővárosi lapokban olvassuk, hogy De Beamont, egy híres francia orvos-professzor, a *csuklás ellen* egy egyszerű, de annál hatékonyabb orvosságot fedezett fel. Ez pedig két kávéskanálnyi porcukor, melyet ha lenyelünk, a csuklás rögtön megszűnik. A francia tanár azt állítja, hogy a porcukor nyelés következtében a csuklást előidéző izomszervek összehúzódnak s a hirtelen bekövetkezett reflex megszünteti a kellemetlen csuklást. Hát erre mi csak annyit bátorodunk megjegyezni, hogy a csuklás megszüntetésére egy fél kocka vízbemártott cukor is elegendő. Ez épen úgy megteszi a hatást, mint a két kávéskanálnyi porcukor. Ezt pedig nálunk már évtizedek óta tudják a jobb családok körében s így a csuklás elleni orvosság nem francia találmány. A tudós professzor ur tehát felfedezésével egy kissé elkésett. Sőt még tévedett is, mert — úgy látszik — inkább maga a cukor vegyi alkotrésze teszi a hatást és nem annak porszerűsége. Ennyit — az igazság érdekében — szükségesnek tartottunk megjegyezni a hírneves francia orvos-professzor találmányára.

— **„Nete ne!”** eredeti székely góbéóságok, a budapesti „Péterfi asztal” vig tagjai gyűjteményéből. Képekkel 1 K. „Kacagó szövetkezetek” a szövetkezeti élet vidámságai. Képekkel, 1 K. Mindkét könyvujdonságot a mulatni vágyók részére postai szállítással együtt 2 K-ért küldi: Péterfy Tamás író. Bpest. IX. „Köztelek”. Péterfy Tamás eredeti humorát ismerjük és könyveit bizalommal ajánljuk olvasóinknak.

— **Női szabászati tanfolyam.** Szentegyházasszalu községben e hó 10-én női szabászati tanfolyam nyílik meg az elköltözött körorvos lakásában. A tanfolyamot Mihály Juliska előnyösen ismert szabászati tanítónő vezeti s már eddig is igen sok tanítvány jelentkezett.

— **Erdélyi gazdák az új monopóliumok ellen.** Az Erdélyi Gazdasági Egyesület most tartotta meg tiltakozó gyűlését a petroleum-, földgáz- és kálics-monopólium tárgyában a képviselőház elé nyújtott törvényjavaslat ellen. A gyűlésen Bánffy Ernő báró elnökölt. A törvényjavaslatnak az erdélyi gazdákat érintő sérelmeit Gálocsy Árpád adta elő. Végül a következő Tokaji László titkár által benyújtott határozati javaslatot fogadták el:

„Mondja ki az értekezlet, hogy az OMGE-ben október 12-én megtartott tiltakozó értekezleten elfogadott határozati javaslat két pontját az alábbi hozzáadással magáévá teszi: 1. A leghatározottabban tiltakozik minden olyan törekvés ellen, amely a petroleumot, földgázt és kálicsokat a földbirtokosok tulajdonjogából ki akarja szakítani. 2. Sajnákozással látja az értekezlet, hogy ezen ásványokra nézve a pénzügyminiszter olyan törvénytervezetet nyújtott be a képviselőházhoz, amely minden

kártérítési igény elismerése nélkül akarja elvonni ezen nagyvértékű ásványokat a földbirtokosoktól; teszi pedig ezt oly szokatlan módon, hogy az érdekelt szakköröknek véleményét nem kérte ki és az érdekelteket egyáltalában meg sem hallgatta. 3. Feliratban felkerendő lesz a pénzügyminiszter arra, hogy a kérdéses monopólium-törvényjavaslat félretételével, egy új, általános és mindenre kiterjedő bányá-törvényjavaslatot tegyessen elő és annak kidolgozásánál az összes érdekelteket meghallgassa. Addig is, míg ez meglenne, a községre vonatkozó eddig fennálló törvényes intézkedéseknek kétféle mértéke azonnal megszüntetendő és a Királyhágon túl érvényes törvények legyenek jövőre érvényesek az erdélyi részekben is.”

A határozatot küldöttség adja át a pénzügyminiszternek.

— **Színészek a munkásbiztosítóban.** Az országos Munkásbiztosító Pénztár fölszólította az összes szinigazgatókat, hogy ezentúl a művész-személyzetet is jelentsék be biztosítás céljából s ezután is fizessék a megszabott díjakat. A szinigazgatók a fölszólítással az Országos Színészegyesület tanácsához fordultak, hogy megtudják, vajjon kötelezhető-e a főnti rendelkezés végrehajtására. A tanács ebben az ügyben a következő átiratot intézte a szinigazgatókhoz: Az 1907. évi XIX. törvények az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szól, annél fogva a szinigazgatók csakis az irodai alkalmazottakat (titkárt, pénztárost stb.) és az egész munkás- és szolgai személyzetet kötelesek a nevezett törvény 1. szakaszának 2. alpontja értelmében a munkásbiztosító pénztárnál bejelenteni, a művész-személyzet (színészek, zenészek) bejelentésére azonban nem kötelezhetőek, mert a főnti törvény hatálya ezekre ki nem terjed. A tanács utasítja a szinigazgatókat, hogy a főnti határozathoz képest járjanak el, az ezzel ellenkező rendeletnek ne tegyenek eleget, hanem minden egyes esetben fölebezzék meg az egyesület ügyészével.

— **Tűzifa-szállítás.** A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság és mellé rendelt számvétség részére szükséges 20 öl l. r. száraz kemény bükkhasáb tűzifa szállítására a minap árlejtést tartott. Egyedül Fábán József fakereskedő pályázott ölenként 40 és 42 K-val. Az ajánlatot nem fogadták el; a szükséges famennyiséget szabad kézből szerzik be.

Törvénytörvények.

Dr Nagy György királysértési pöre.

— Az elítélt magyar republikánus —

Dr Nagy György volt országgyűlési székely képviselő királysértésért állott a budapesti büntetőtörvények előtt. Az egyetemi hallgatók Kossuth Lajos szövetsége az idén, január hó huszonegyedikén gyűlést tartott a Saskörben, hogy állást foglaljon a függetlenségi pártban bekövetkezett szakadás dolgában. A vezetőség a Justh-párttól kért ünnepi szónokot s a párt Dr Nagy György, akkor országgyűlési képviselőt, a Kossuth-Szövetség disztagját küldötte ki. A szónok fulmináns beszédében emlékezett meg a függetlenségi párt testvérharcáról és Khusn-Héderváry gróf

küldetéséről s a többek között ezeket mondotta:

— Bizonyos, hogy a magyar alkotmány épületébe ismét császári gazemberek törtek be. Sehoh a világtörténelemben nem volt példa rá, hogy ilyen királyhűséggel megáldott nemzettel ily gazul bántak volna négyszáz évig, mint velünk. Mi, mint nemzet, el leszünk valahogy, de nagyon csuf, vicclap-figura a nemzet nélkül való uralkodó. Mi már független állam voltunk, mikor a Habsburgok ősei megkecskét legeltettek. A fejedelmi hála ezen sőtét gazembereknek nyakunkra kergetése volt. Mikor a képviselőházban megláttam Héderváryt, azt a szárnalmasan reszkette dadogó embert, hát azt mondtam: *nem volt okosabb cselekedje a császárnak, hisz ez éppen olyan buta, mint a gazdája.*

Az ügyészség a büntetőtörvény 140. §-ába ütköző királysértés vétségével vádolta meg Dr Nagy Györgyöt. Most volt ebben az ügyben a főtargyalás, Szepessy bíró elnöklésével. A vádhatóságot Dr Keserü Lajos ügyész képviselte. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, Dr Nagy György ezt felelte:

— *Nem vagyok bűnös. Republikánus érzelmű ember vagyok és mint ilyen, csak a törvényben előírt kötelező tiszteletet az uralkodóval szemben tartom be. Csak annyit, amennyit nekem a törvény előír. Én a magyar király személyét nem bántottam, hanem az osztrák császár ténykedéseit tettem kritika tárgyává, amelyhez nekem, mint magyar honpolgárnak, jogom van. Ezt nekem semmiféle magyar törvény nem tilthatja meg. Az osztrák császár ténykedését épp úgy kritizálhatom, mint bármely más idegen állam fejedelmét.*

Tiltakozott ezután pörbefogása ellen. A gyűlésen mint képviselő jelent meg s az immunitás védelme alatt beszélt, a Ház engedelmével senkinek sincs tehát joga őt kérdőre vonni. Hogy valóban képviselői minőségben beszélt a gyűlésen, erre nézve kérte a szövetség vezetőinek kihallgatását.

A bíróság el is rendelte a bizonyítást s első sorban az inkriminált beszédet olvastatta fel. Amikor odáig érték, hogy „a fejedelmi hála e sőtét gazembereknek a nyakunkra kergetése volt...” a hallgatóság sorából Gabányi Miklós, volt országgyűlési képviselő közbekiáltott:

— Ugy van!

Az elnök felszólította Gabányit, hogy azonnal hagyja el a termet s Gabányi engedelmességgel, szó nélkül távozott.

Ezután kihallgatták a tanukat. Semsey Mihály, Kovács László és Vágner Károly azt vallották, hogy kérésükre egyenesen a Justh-párt delegálta a gyűlésre Dr Nagy Györgyöt. Szirmay rendőrtanácsos, aki a gyűlésen a rendőrséget képviselte, a hivatalos eljárásról számolt be. A bizonyítási eljárás befejeztével a pörbeszédre került a sor.

Dr Keserü királyi ügyész: A vádolt a népgyűlésen azzal dicsekedett, hogy már tíz királysértő cikket írt, de sajnos, még egyszer sem vonták kérdőre, pedig nagy dicsőségnek

venné, ha egyszer bűnhődnie kellene érte. Ma pedig, hogy a királysértésért a vádlottak padjára került, kibuvót keres.

Nagy György: Kérdezze meg a gazdáját, az igazságügyminisztert, hogy én kibuvót keresek-e? Csak egy sor irásomba került volna megszüntették volna ellenem az eljárást. De én nem kértem kegyelmet.

Az ügyész ezután cáfolja Nagy György védekezését is, mint súlyosbító körülményt említi meg, hogy a vádlott rovott multu.

Nagy György: Kérem, köteles vagyok én itt ilyen izultust eltűníteni?

Az ügyész: Igenis rovott multu, mert izgatásért és becsületsértésért büntetve volt.

Nagy György: Mindenekelőtt a kibuvás vádja ellen tiltakozik. Ha kérte volna, a király nyolevanadik születése napja alkalmából törölték volna a pörét. De ő helyt akar állani azért, amit tett. Hangoztatja, hogy őt védi az immunitás a kéri, hogy az ügyet alkotmányjogi szempontból bírálják el. Azt hiszi, joga volt ezt mondani, amit mondott. Amit az ügyész elzengett, az *büntetőjogi Gotterhalte.*

Az elnök: Tessék az ilyen kifejezésektől tartózkodni.

A vádlott: Azt mondtam az inkriminált beszédben, hogy a Habsburgok kecskét őriztek. Ez történelmi tény...

Az elnök: Tessék az ilyen történelmi visszapillantásoktól tartózkodni. Azok igen érdekesek lehetnek, de nem tartoznak ide.

Nagy György: Ma is aláírom mindazt, a mit akkor mondtam. Kegyelmet nem kérek, nem is fogadnék el. De kérem a felmentésemet azon az alapon, hogy az immunitás védelme alatt mondtam el az inkriminált beszédet.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozta ítéletét, amelyben bűnösnek mondotta ki Dr Nagy Györgyöt, a büntetőtörvénykönyv 140. szakaszába ütköző királysértés vétségében s ezért *nyolc napig fogházra* ítélte, egyben kimondta, hogy a hivatalvesztést mellőzi.

Az ítélet indokolásában kimondotta a bíróság, hogy nem fogadja el Nagy Györgynek azt a védekezését, hogy nem a magyar királyt, hanem az osztrák császárt támadta, mert az egy személy. A többi kifejezés miatt Dr Nagy György bűnössége megállapítható nem volt, mert azok *történelmi reflexiók*, a melyek sértés tárgyául nem szolgálhatnak. A bíróságnak mellőznie kellett Nagy Györgynek azt az érvelését, hogy nem vonható felelősségre, mert a képviselő immunitás védte. Olyan mentelmi jog ugyanis, a mely a képviselőt a parlamenten kívül elmondott beszédekben is védi, nincsen. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott azonban fölebbezett.

A tárgyalás befejezése után Dr Nagy György megbízta Kun Béla országgyűlési képviselőt és Babocsay Sándor ügyvédet, hogy kérjenek nevében elégtételt Dr Keserü Lajos királyi ügyésztől, amiért vádbeszédében rovott multu embernek nevezte. A segédök kijelentették, hogy az ügyész azért, amit hivatalos minőségében mond, nem vonható felelősségre s ezzel a lovagias ügy elintéződjött.

Hirdetmény.

A „Szentegyházaskalva és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet felszámolásban cég“ felszámoló bizottsága közzé teszi, hogy a szövetkezet az 1910. évi *augustus* hó 28. napján tartott rendkívüli közgyűlésen a felszámolást elhatározta.

Az 1875. évi 37. t.-c. 249. §. második bekezdése értelmében a szövetkezet felszámoló bizottsága felhívja a szövetkezet hitelezőit, hogy ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számítandó **hat (6) hó alatt** követeléseiket szövetkezettel szemben érvényesítsék.

Szentegyházaskalva, 1910. okt. 30.
Felszámoló-bizottság.

Finom hegedü-hurok, hegedük, hegedüvönök és felszerelések épen most érkeztek **Betegh Pál** papír-, írószer- és zene-ükereskedésébe.

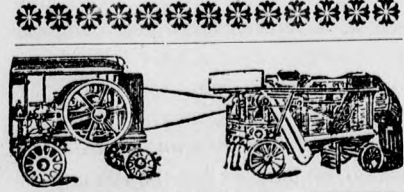
100 évben csak egyszer van alkalom gyümölcsfákat és másféle faiskola terméket **ily olcsón** és **jó minőségben** venni. Senki se mulassza el tehát ezt a kedvező alkalmat, s rendelje meg a szükségeseket **azonnal** az alábbi árjegyzék szerint, ameddig a készlet tart.

Gyümölcsfák, túleve-lűfák, diszeserjék, vadoncsák a faiskola teljes kitakarítása miatt **mélyen** leszállított áron kaphatók.

Caspari Frigyes és Társa faiskola, **Medgyes** (N.-küküllöm.)

1848 eredeti francia angol, és amerikai toalett-modelt közöl a **BUDAPESTI BAZÁR** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatóvázszámot küld a „**BUDAPESTI BAZÁR**“ kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Ki a Yes-Oui-Si című lapot megrendeli, játszva — minden megerőltetés nélkül és önállóan az **angol és francia** nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ára negyedévre 1—1 kiadásra csak 3 K. Kiadóhivatala Budapest, VI. Andrassy-ut 97. sz. a „Székely-Udvarhely“-re való hivalkozással mutatóvázszámot szívesen küld bárhova.

LEGUJABB rendszerű motorcséplőkészletek, továbbá a legjobb benzín-nyersolaj és szivógázmotorok, valamint teljes malonberendezések **legolcsóbban**

Trebitsch Gyula motortelepén Budapest, VI, Eötvös-ut 42. kaphatók.
Teljes jótállás! Könnyű részletfizetés! Árjegyzék ingyen!
E jöhírű cég motorai könnyű kezelésük és nagy erőfelfutásuk folytán az egész országban nagy elterjedésnek és közkedveltségnek örvendenek.

ÓRIÁSI szövet- és selyemvásár!

Weiner Máttyás női divatházában

Budapest, VI., Andrassy-ut 3. sz. Őszi és teli divatujdonságok.

Legjobb minőség! Legolcsóbb árak!

Kérje minden hölgy saját érdekében nagy mintagyűjteményemet, mely a legszebb szövetek, mosóárkák, bársonyok és selymek óriási választékát mutatja be. Mintagyűjteményemet ingyen és bérmentve küldöm, ha kéri tőlem és megírja, hogy olcsó vagy finomabb szövetből óhajt-e mintákat? A nagy raktár közül a következő reklám-cikket említem fel, amelyek eladásra kerülnek; u. m.

Legjobb minőségű **Tennis-flanell** méterje — 17 $\frac{1}{2}$ —19 $\frac{1}{2}$ kr. és felebb
Velour-flanell, vastag minőség, méterje — 25—35 kr. és felebb
Angol flanell, remek minták, méterje 29—35 kr. és felebb

120 cm. széles divatszövésű **kangarn**, méterje — 49—58 kr. és felebb

120 cm. széles jó minőségű női **posztó** minden színben méterje 55 kr. és felebb

120 cm. széles angol **divatkelme** minden színben 65, 75, 98 kr. és felebb

Jó minőségű **ruhahársony** minden színben, méterje 65 és 85 kr. és felebb

Pongis-selyem minden színben, méterje — — — 68 kr. és felebb

Taffota-selyem minden színben, méterje — — — 85 kr. és felebb

Csikos blouse-selyem minden színben, méterje — — — 88 kr. és felebb

Motree mosó-selyem alsószoknyának és finom ruhabelésnek minden színben 75 kr.

Nagy választék francia és angol kosztümek, kelmékben, csipke, ruhadísz, fátöl és mindennemű női pipere-cikkben.

Síessen tehát, hogy mintakérését idejekorán megkapjam. 20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve szállítok.

DISZMUNKÁK

őzv. Mihálovits Béláné főgimn. tanárné bár... ::::: minemü :::::

himzéseket, így: monogramokat és arany himzést, tüfestést, templomi oltárterítőket stb. elvállal és a legkényesebb izlésnek is megfelelően elkészíti. Naponta rendes elméleti és gyakorlati ének, zongora tanítást tart, a melyekre a tanulók FIUK vagy LEÁ::: NYOK bármikor :::

SZÉKELYUDVARHELYT PETŐFI-UTCA 31. SZ. ALATTI LAKÁSÁN JELENTKEZHETNEK

Városi lakóházak

tervezését, költségvetéseket, modern lakóházak szolid felépítését; **CSALÁDI SIRBOLTOKAT**

(kripták) a legjobb és legszebb kivitelben, minden elfogadható árért pontosan feépít

TÓTH JÓZSEF képesített kőművesmester Székelyudvarhely, Bethlen-utca 41. sz. alatt. Az igen tisztelt építető közönség szíves pártfogását kéri.

Megbízható jó munka!

Betegh Pál villam-moteres könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt.

Elaő ház Kossuth-u. 25. Értkezni lehet Löblnél.

B O R! Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

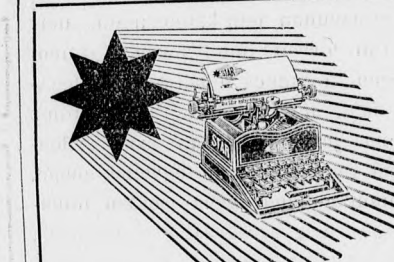
Bélyegzők

Megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállítatnak **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Magyar királyi államvasutak.

oda Érvényes 1910. október 1-től. Vissza

Vv.	Vv.	Vv.	Téli menetrend.	Vv.	Vv.	Vv.
8512	8514	8516	I—III, I—III.	8511	8513	8515
				I—III.	I—III.	I—III.
820	\$935	—	ind. B.-pest k. p. u. (N.-váradon át 126) érk.	720	+730	640
200	1220	8700	" B.-pest k. p. u. (Aradon át 153, 126) "	610	1280	116725
906	646	832	" Kolozsvár (126) (*Csatl. Héjasfalva)	510	959	609
—	430	1250	" Szentágóta vásártér (133) ————	—	—	—
455	1124	730	ind. Segesvár (126, 133) — érk.	702	442	945
509	1137	743	Fehéregyháza — — —	650	430	933
517	1145	751	Bún 211 sz. órház — — —	643	422	925
526	1154	800	érk. Héjasfalva (126) — — —	634	413	916
528	1157	803	ind. — — — — —	633	409	913
542	1211	817	ind. — — — — —	619	355	859
552	1221	827	Ujszékely 2. sz. órház — — —	610	345	849
603	1233	839	Alsóboldogfalva — — —	602	337	841
611	1241	847	Székelykeresztur — — —	553	329	830
622	1252	858	Bethfalva 6. sz. órház — — —	543	319	819
641	111	908	Kisgalambfalva — — —	535	311	811
656	126	923	Nagygalambfalva — — —	521	257	757
709	139	936	Bögöz — — — — —	509	245	745
725	155	952	Bikafalva 11. sz. órház — — —	454	230	730
			érk. Székelyudvarhely ind.			

FARAGÓ TESTVÉREK

a STAR-írógépek képviselője.

BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 17.

Részletfizetésre is. Kérjen prospektust.

HÁROM VILÁGNYELVET

ANGOL NYELVTAN AMERIKAI ANGOL NYELVTAN NYELVTAN KÉPES FŐVELÉVEL ATDOLGOZTAK UFERMANUS 616 OFATZHO H. KELETI MAD TUD EGYET TANÁR. LECTOR.

FRANCIA NYELVTAN MAGYAR NYELVRE ATDOLGOZTA D' HONTI REZSŐ KERESK ISK TANÁR

NÉMET NYELVTAN LÁTHI (MAGYAR) BETUKKEL SZEDVE MAGYAROK RÉSZÉRE ATDOLGOZTA ÁLTAI REZSŐ TANÁR

INGYEN

ÉLET KÖNYVE

állandó házi orvos. Ingyenes gyógy-mód: tifusz, kolera, toroklob, rühl vérhas, mindenféle himlő és vörheny orbánc, bujakór, számarhurut, agy. tüdő-, sziv-, gyomor-, méh- és bél-gyulladás, vese-, máj-, lép-, hólyag, bajok, skrofula, köszvény, csúsz, nyálvalyaférés, aranyér, gutaütés, nehéz sebesülések, vérszegénység, vízkór-ság, szárazbetegség (tuberkulózis-torok- vagy mandolagyulladás, gyomorkataris, örülés stb. ellen. Irta: DERZSI JÓZSEF. Az E. M. K. E — tekintélyes orvosok ajánlata — népkönyvtárai részére 100 példányt elfogadott. Ára 3 korona. Kapható: **Betegh Pál** könyvkiadóhál Székelyudvarhelyt és valamennyi könyvkereskedésben.

Magyar királyi államvasutak.

oda Érvényes 1910. október 1-től. Vissza

Vv.	Vv.	Vv.	Téli menetrend.	Vv.	Vv.	Vv.
8512	8514	8516	I—III, I—III.	8511	8513	8515
				I—III.	I—III.	I—III.
820	\$935	—	ind. B.-pest k. p. u. (N.-váradon át 126) érk.	720	+730	640
200	1220	8700	" B.-pest k. p. u. (Aradon át 153, 126) "	610	1280	116725
906	646	832	" Kolozsvár (126) (*Csatl. Héjasfalva)	510	959	609
—	430	1250	" Szentágóta vásártér (133) ————	—	—	—
455	1124	730	ind. Segesvár (126, 133) — érk.	702	442	945
509	1137	743	Fehéregyháza — — —	650	430	933
517	1145	751	Bún 211 sz. órház — — —	643	422	925
526	1154	800	érk. Héjasfalva (126) — — —	634	413	916
528	1157	803	ind. — — — — —	633	409	913
542	1211	817	ind. — — — — —	619	355	859
552	1221	827	Ujszékely 2. sz. órház — — —	610	345	849
603	1233	839	Alsóboldogfalva — — —	602	337	841
611	1241	847	Székelykeresztur — — —	553	329	830
622	1252	858	Bethfalva 6. sz. órház — — —	543	319	819
641	111	908	Kisgalambfalva — — —	535	311	811
656	126	923	Nagygalambfalva — — —	521	257	757
709	139	936	Bögöz — — — — —	509	245	745
725	155	952	Bikafalva 11. sz. órház — — —	454	230	730
			érk. Székelyudvarhely ind.			

Legszebben ir a

STAR-írógép

Ara legolcsóbb, mert csak 450 K-ba kerül.

FARAGÓ TESTVÉREK

a STAR-írógépek képviselője.

BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 17.

Részletfizetésre is. Kérjen prospektust.

HÁROM VILÁGNYELVET

ANGOL NYELVTAN AMERIKAI ANGOL NYELVTAN NYELVTAN KÉPES FŐVELÉVEL ATDOLGOZTAK UFERMANUS 616 OFATZHO H. KELETI MAD TUD EGYET TANÁR. LECTOR.

FRANCIA NYELVTAN MAGYAR NYELVRE ATDOLGOZTA D' HONTI REZSŐ KERESK ISK TANÁR

NÉMET NYELVTAN LÁTHI (MAGYAR) BETUKKEL SZEDVE MAGYAROK RÉSZÉRE ATDOLGOZTA ÁLTAI REZSŐ TANÁR

INGYEN

KÜLD RÉSZELETES ISMERTETŐ PROSPECTUST **Betegh Pál** könyvkereskedése Székelyudvarhelyt.